

ПРАВИЛА

за вътрешно подаване на сигнали, за предприемане на последващи действия по тях и за воденето на регистъра на сигналите във Върховния касационен съд на Република България по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения

Раздел I Обхват и цели

Чл. 1. (1) Тези правила уреждат вътрешното подаване на сигнали, предприемането на последващи действия по тях и воденето на регистъра на сигналите във Върховния касационен съд (ВКС) чрез канала за вътрешно подаване на сигнали за нарушения в изпълнение на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН) и Наредба № 1 от 27 юли 2023 г. за воденето на регистъра на сигналите по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН и за препращане на вътрешни сигнали към Комисията за защита на личните данни (Наредба № 1 от 27 юли 2023 г.).

(2) ВКС е задължен субект по чл. 12, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛПСПОИН и прилага процедурата за създаване на канал за вътрешно подаване на сигнали и мерки за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, свързани с дейността на съда.

(3) Правилата се създават с цел постигане на ефективност, прозрачност и обективност при получаване и разглеждане на сигнали или публично оповестена информация, като се гарантира защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и свързаните с тях други лица.

(4) Правилата не се прилагат към сигнали, които не попадат в приложното поле на ЗЗЛПСПОИН като жалби, сигнали и други, за които от първоначалния преглед се установява, че се отнасят за нередности или възражения на страни по образуваните във ВКС дела или по отношение на административни дейности на ВКС, или оплаквания от междуличностни отношения на служители от ВКС.

Раздел II Ред за създаване на канал за вътрешно подаване на сигнали Регистриране и разглеждане на сигналите

Чл. 2. (1) Председателят на ВКС определя със заповед служители, които отговарят за приемането, регистрирането и разглеждането на постъпилите сигнали. Служителите подписват декларация за конфиденциалност (Приложение № 1).

(2) Сигналите се подават до служителите по ал. 1 по един от следните начини:

1. писмено по пощата на адреса на ВКС: гр. София, бул. „Витоша“ № 2, „Регистратура“. В този случай за гарантиране защитата на самоличността на подаващите сигнали при подаване на сигнала същия да се адресира *„До служителя, разглеждащ сигнали по ЗЗЛПСПОИН“* с поставена отметка за поверителност на кореспонденцията;

2. писмено по електронна поща на следния електронен адрес: *signal@vks.bg*.

3. устно по искане на сигнализиращото лице чрез лична среща със служителите, разглеждащи сигнали, в уговорен за това срок.

(3) Информацията за реда и начина на приемане, регистриране и разглеждане на сигналите, адреса на ВКС и на електронната поща за подаване на сигнали, както и телефоните за връзка с лицата, определени да разглеждат сигналите, се оповестява на интернет страницата на ВКС и се поставя на определеното за съобщения на ВКС място.

Чл. 3. (1) За регистрирането на сигналите за нарушения се използва формуляр по образец, утвърден с решение на КЗЛД, който съдържа най-малко следните данни:

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронна поща (*e-mail*), ако има такава;

2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът, неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;

3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и дата/период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;

4. дата на подаване на сигнала;

5. саморъчен подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(2) Образецът на формуляра се публикува на интернет страницата на ВКС, ведно с информацията по чл. 2, ал. 3.

(3) При подаване на писмени сигнали до служителите, отговарящи за разглеждането, сигнализиращото лице използва формуляра по ал. 1. Ако бъде подаден сигнал във форма, различна от утвърдения формуляр, служителите, отговарящи за разглеждане на сигналите, прилагат този сигнал към формуляра и вписват в него генерирания от КЗЛД уникален идентификационен номер (УИН) и своите данни и попълват формуляра с наличната в сигнала информация, без да копират, преписват, преразказват или възпроизвеждат по какъвто и да е друг начин съдържанието на сигнала. Липсата на информация по който и да е от реквизитите на формуляра не е основание за нерегистриране на сигнала.

(4) Устните сигнали се документират чрез попълване на формуляра по ал. 1 от служителите, отговарящи за разглеждане на сигналите, които

предлагат на сигнализиращото лице да го подпише при желание от негова страна и отбелязват неговото съгласие или отказ на съответното място във формуляра. Подписът следва да бъде положен в срок не по-късно от 7 (седем) дни след поканата. Подаването на устни сигнали се извършва само в работните помещения на служителите, разглеждащи сигналите, които предприемат всички мерки за гарантиране на поверителност при приемане на сигнала.

(5) Към сигнала може да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация. Сигнализиращото лице може да представя по всяко време до приключване на производството по разглеждане и произнасяне на сигнала допълнителна информация.

(6) Когато сигналът не отговаря на изискванията на чл. 15, ал. 2 от ЗЗЛПСПОИН, служителят, отговарящ за разглеждане на сигнала, в 7-дневен срок от получаването му изпраща съобщение на сигнализиращото лице. Сигнализиращото лице се уведомява, че има право в 7-дневен срок от получаване на съобщението да отстрани допуснатите нередовности, включително да положи подписа си и да представи допълнителни сведения, с цел попълване на липсващата информация. Ако нередовностите не бъдат отстранени в този срок, сигналът заедно с приложенията към него се връща на сигнализиращото лице.

Чл. 4. (1) При постъпване на сигнал, който е в приложното поле на ЗЗЛПСПОИН, служителят, отговарящ за разглеждане на сигнали, се снабдява с УИН, генериран от интернет сайта на КЗЛД.

(2) При постъпване на писмен сигнал в регистратурата на ВКС, в случай, че сигналът е в запечатан плик и на него е обозначено, че е сигнал за нарушения по ЗЗЛПСПОИН, служителите, отговорни за приемането на сигнали, не разпечатват плика и незабавно уведомяват служителя, отговарящ за разглеждане на сигнала и му го предават.

(3) Ако писменият сигнал, постъпил в регистратурата на ВКС, не е обозначен като такъв или е подаден без плик или в незапечатан плик, служителите, отговарящи за приемането на сигнали, след като установят съдържанието на подадения сигнал, незабавно уведомяват служителя, отговарящ за разглеждане на сигнали, и му го предават, без да го регистрират в деловодната система.

(4) До предаването на сигнала на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнала, служителите, определени за приемането на сигнали в регистратурата, взимат мерки за съхранението му и гарантиране на поверителността на данните в него, като не допускат никой друг, освен служителите, определени за разглеждането на сигнала, да има достъп до него.

(5) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, извършва предварителна проверка на редовността на сигнала, като преценява

съдържанието му за съответствие с изискванията на ЗЗЛПСПОИН. Сигналът се регистрира без да се сканира или възпроизвежда по друг начин. Незабавно се пристъпва към снабдяване с УИН и се вписва регистрационния номер и УИН на съответния сигнал в регистър, създаден и поддържан във ВКС на основание чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН и съгласно условията на Наредба № 1 от 27 юли 2023 г.

(6) Служителят, отговарящ за разглеждане на сигнала, уведомява сигнализиращото лице за УИН на неговия сигнал и за входящия номер във ВКС в срок от 7 дни от получаването на сигнала.

(7) Редът по ал. 1 – 5 се прилага и към постъпилата допълнителна информация към сигнала.

Чл. 5. Регистърът на сигналите по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН се води на хартиен и електронен носител, като се изпълняват технически средства, гарантиращи неговата цялост и сигурност. Регистърът, воден на хартиен и електронен носител, се съхранява от служителите, отговарящи за разглеждането на сигналите, по начин, който гарантира цялостност, наличност и поверителност на данните.

Чл. 6. (1) В регистъра на сигналите се вписват следните обстоятелства:

1. лицето, което е приело сигнала;
2. датата на подаване на сигнала;
3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;
4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;
5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването на такава в процеса на обработване на сигнала;
6. информацията, предоставена като обратна връзка от лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето ѝ;
7. предприетите последващи действия;
8. резултатите от проверката по сигнала;
9. периода на съхраняване на сигнала;
10. собственият входящ номер от деловодната система на Върховния касационен съд.
11. УИН, получен от автоматизираната система на КЗЛД.

(2) При необходимост от допълване на информацията по чл. 3, ал. 6 допълването в регистъра се извършва незабавно след постъпване на допълнително предоставената информация.

(3) Вписването на обстоятелствата по ал. 1, които не са били известни към датата на подаване на сигнала, и на други допълнителни обстоятелства и/или отбелязвания по преценка на служителите, отговарящи за разглеждането на сигналите, се извършва поетапно, съобразно постъпилата информация в хода на разглеждане на сигнала.

(4) Сигнал, по отношение на който са известни всички обстоятелства и е попълнен формуляр за регистрирането му, се разглежда по същество. В

тези случаи в регистъра служителите, отговарящи за разглеждането на сигнала, отбелязват статус на сигнала „*в процес на разглеждане*“. Сигнал, по който работата е приключила и е издаден индивидуален доклад, се маркира в регистъра със статус „*приключен*“.

(5) Служителите, отговарящи за разглеждане на сигнала, въвеждат и актуализират данните по ал. 1 на български език, независимо от езика, на който се води комуникацията със сигнализиращото лице.

(6) Когато сигналът е подаден срещу служителите, отговарящи за разглеждане на сигнала, те уведомяват председателя на ВКС и предават сигнала на служител, определен със заповед на председателя да разгледа сигнала.

Чл. 7. Постъпил анонимен сигнал не се вписва в регистъра по чл. 18 ЗЗЛПСПОИН, не се генерира негов УИН и не се разглежда. Лицата, които анонимно са подали сигнал или са оповестили информация за нарушения, но впоследствие са били идентифицирани и са станали обект на ответни действия, имат право на защита, когато са налице условията по чл. 6, ал. 1 и чл. 7 от ЗЗЛПСПОИН. В тези случаи служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, попълва формуляр за регистриране на сигнали, генерира УИН и го вписва във формуляра, като завежда сигнала или публично оповестената информация със собствения входящ номер, който е получен при постъпването му и е регистриран в регистъра за анонимните сигнали.

Чл. 8. (1) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, проверява допустимостта и достоверността му. Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на ЗЗЛПСПОИН и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни.

(2) Сигнали, които съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат на сигнализиращото лице с указание за коригиране на твърденията в 7-дневен срок, като се посочва отговорността за набедяване по чл. 286 от Наказателния кодекс.

Чл. 9. При разглеждане на сигнала служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, е длъжен:

1. да получава сигналите и да потвърждава получаването им в срок от 7 дни след получаването;

2. да гарантира, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и да предприеме нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица;

3. да поддържа връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изисква допълнителни сведения от него и от трети лица;

4. да предостави обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала, или ако не е било изпратено потвърждение на сигнализиращото лице, след изтичането на не повече от три месеца, считано от изтичане на срока по т. 1;

5. да предоставя на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния централен орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз;

6. да документира устни сигнали;

7. да поддържа регистър на подадените сигнали;

8. да изслуша лицето, срещу което е подаден сигналът, или да приеме писмените му обяснения и да събере и оцени посочените от него доказателства;

9. да предостави на засегнатото лице всички събрани доказателства и да му предостави възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице;

10. да предостави възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката.

11. в случай, че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени:

11.1. да организира предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта може да изисква съдействието на други лица или звена в структурата на съответния задължен субект;

11.2. да предлага на председателя на ВКС предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;

11.3. да насочва сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

11.4. да препраща сигнала на органа за външно подаване на сигнали при необходимост от предприемане на действия от негова страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително; в случай, че сигналът е подаден срещу работодателя на сигнализиращото лице, служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, насочва лицето към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали.

Чл. 10. (1) Когато изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени, служителят по разглеждането му:

1. организира предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като при необходимост служителите на ВКС са длъжни да му оказват съдействие;

2. предлага на председателя на ВКС да предприеме конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност от предстоящото му извършване;

3. изготвя мотивиран индивидуален доклад, в който описва кратко информацията от сигнала, предприетите действия и окончателните резултати от проверката;

4. насочва сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

5. препраща сигнала на органа за външно подаване на сигнали при необходимост от предприемане на действия от негова компетентност, като уведомява предварително сигнализиращото лице за препращането;

6. насочва лицето към едновременно сигнализиране и на органа за външно подаване на сигнали, когато сигналът е подаден срещу председателя на ВКС;

7. препраща сигнала към Комисията за противодействие на корупцията, когато се съобщава за нарушения, извършени от лица, заемащи висши публични длъжности по чл. 6 от Закона за противодействие на корупцията;

8. препраща сигнала по компетентност до друг задължен субект по чл. 12, ал. 1 от ЗЗЛПСПОИН, без той да е конкретно упоменат, когато се отнася до дейността му.

(2) При установяване на обстоятелствата по ал. 1, т. 5, 7 и 8, в 7-дневен срок служителят, разглеждащ сигнала го препраща на КЗЛД заедно с цялата първоначална и/или събрана впоследствие документация към него, без да заличава данни.

Чл. 11. Въз основа на постъпилия сигнал и на предложението, направено от служителя, отговарящ за разглеждането му, председателят на ВКС:

1. предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;

2. приоритизира по определените в чл. 13 критерии и правила разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения;

3. прекратява проверката;

4. утвърждава индивидуалния доклад и уведомява подалото сигнала лице и засегнатото лице, при спазване на задължението за тяхната защита.

Чл. 12. Проверката се прекратява:

1. в случаите по чл. 17, ал. 1, т. 3, б. „а“ ЗЗЛПСПОИН – когато нарушението, за което е подаден сигналът е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия, приключването не засяга други задължения или процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата на лицето/ата по ЗЗЛПСПОИН по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

2. в случаите по чл. 17, ал. 1, т. 3, б. „б“ ЗЗЛПСПОИН – по повтарящ се сигнал, несъдържащ нова информация от съществено значение за нарушение, спрямо което вече има приключила проверка, освен при наличие на нови правни или фактически обстоятелства, които дават основание за предприемане на последващи действия;

3. в случаите по чл. 17, ал. 1, т. 3, б. „в“ ЗЗЛПСПОИН – когато се установят данни за извършено престъпление. В тези случаи сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата.

Чл. 13. При множество подадени сигнали служителят, разглеждащ сигнала, приоритетно разглежда, като степенува по важност:

1. сигнал, заради който би се породил или е налице риск за живота, здравето, достойнството и свободата на сигнализиращото лице, негови близки;

2. вида на нарушението (данни за престъпление или административно нарушение);

3. засяга имиджа на Върховния касационен съд и/или съдебната власт;

4. висок обществен интерес;

5. голям кръг засегнати лица.

Раздел III

Мерки за защита и задължение за поверителност

Чл. 14. (1) Защита на самоличността на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, на свързаните с тях лица по чл. 5 от ЗЗЛПСПОИН, както и на засегнатите от сигнала лица, се осъществява чрез:

1. неразкриване пряко или косвено на самоличността на лицата;

2. неразкриване на обстоятелствата и твърденията, изложени в сигнала;

3. неразгласяване на фактите и данните, станали известни във връзка с разглеждането на сигнала;

4. опазване на всички писмени документи, предоставени/изготвени при и/или по повод движението/разглеждането/препращането на сигнала от нерегламентиран достъп на трети лица, както и неразгласяване на съдържащата се в тях информация.

(2) Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а в случай че бъдат случайно събрани, същите се заличават.

(3) Разкриването на самоличността на сигнализиращото лице или информацията, свързана с подадените сигнали за нарушения, се допуска само при изрично писмено съгласие на сигнализиращото лице.

(4) Самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз, включително с оглед гарантиране правото на защита на засегнатото лице.

(5) Регистрацията на сигнала се извършва само от служителите, определени да разглеждат сигнали. Получените в служба „Регистратура“ сигнали по пощата се регистрират само с входящ номер в деловодната система и отбелязват, че е сигнал по ЗЗЛПСПОИН, без да отварят плика и без да ги прилагат към входящата обща кореспонденция на ВКС.

(6) Служителите от служба „Регистратура“ на ВКС нямат право да съобщават данните и регистрационния номер на сигнала на никого, нито да предоставя информация, станала им известна при постъпването на сигнала по пощата, за което подписват декларация за конфиденциалност по чл. 2, ал. 1.

(7) Ако сигналът и обстоятелствата по него са станали достояние на други длъжностни лица, извън определените със заповед на председателя, поради тяхната функционална компетентност, свързана с предмета на сигнала, лицата, които са имали достъп до сигнала до този момент, без да са оправомощени за разглеждането му, са длъжни да спазват задължението за поверителност, като им се забранява да разкриват всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или на засегнатото лице. Тези лица подписват декларация за конфиденциалност по чл. 2, ал. 1.

Чл. 15. Информацията, вписана в деловодната система на ВКС и в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН, както и преписката на хартиен носител, се съхраняват по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

Чл. 16. Регистърът по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН не е публичен.

Чл. 17. Достъп до регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН имат само:

1. служителите, отговарящи за разглеждането на постъпилите сигнали;

2. КЗЛД и служителите по чл. 22 от ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 18. В случаите по чл. 16, т. 11, буква “б” от ЗЗЛПСПОИН служителите, отговарящи за разглеждането на сигнала, и председателят на ВКС предприемат нужните действия, без това да води до разкриване на самоличността на сигнализиращото и засегнатото лице.

Чл. 19. Препращането на вътрешен сигнал към КЗЛД не освобождава служителите по чл. 2, ал. 1 и всяко друго лице, което е имало достъп до сигнала, от задължението им за защита на самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала.

Раздел IV

Съхраняване на сигналите, доказателствата, събрани по производството, съхраняване на регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН Архивиране на документите и ред за унищожаване

Чл. 20. (1) Сигналите и приложените към тях материали, включително последващата документация, свързана с разглеждането им, се съхраняват в срок от 5 години след приключване на разглеждането на сигнала, освен при наличието на образувано наказателно, гражданско, трудово правно и/или административно производство във връзка с подадения сигнал.

(2) Документите по ал. 1 на хартиен носител се съхраняват от служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали. Информацията в

електронен вид се съхранява на твърдия диск на отделен преносим компютър, който се ползва само от служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, като достъпът до нея се гарантира чрез пароли за достъп, прилагани само от тях.

(3) Информацията, вписана в регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН, се съхранява в електронен вид и на хартия от отговорните лица по разглеждането, при спазване на изискванията по ал. 1 и 2. Регистърът се съхранява постоянно.

Чл. 21. След изтичане на срока по чл. 20, ал. 1 сигналите и събраните в хода на производството доказателства и издадени документи се унищожават по предложение на служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, съгласно вътрешните правила за организацията на Върховния касационен съд и Наредбата за реда за организирането, обработването, експертизата, съхраняването и използването на документите в учреденските архиви на държавните и общински институции.

Раздел V

Предоставяне на статистически данни

Преглед на правилата. Обучения

Чл. 22. (1) Върховният касационен съд предоставя на Комисията за защита на личните данни до 31 януари на текущата година статистическа информация по чл. 18, ал. 5 от ЗЗЛПСПОИН за предходната година относно броя на постъпилите при тях сигнали, техния УИН, предмет, броя на извършените проверки и резултатите от тях.

(2) Информацията по ал. 1 се изготвя от служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали.

Чл. 23. (1) Най-малко веднъж на три години се извършва преглед на настоящите правила. Прегледът включва и извършване на анализ на практиката по прилагането на ЗЗЛПСПОИН, като при необходимост правилата се актуализират.

(2) Прегледът и предложенията за актуализиране на настоящите правила се извършват от работна група, назначена със заповед на председателя на Върховния касационен съд, в която участват служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали. За резултатите от работата си членовете на работната група изготвят доклад.

Чл. 24. Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, проследяват и спазват указанията по прилагане на ЗЗЛПСПОИН, издадени от КЗЛД.

Чл. 25. Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, преминават периодично обучение по прилагането на ЗЗЛПСПОИН.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Тези правила се утвърждават на основание чл. 13 ЗЗЛПСПОИН.

§ 2. След утвърждаването им, настоящите правила се публикуват на вътрешния сайт на съда за сведение на съдиите и служителите на Върховния касационен съд и на външния сайт, секция „Нормативни документи“/ „Вътрешни правила“.